

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana : DUMINECA.

Pretiulu abonamentului :

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr.
" " " jun. anu 2 .. 50 "
Pentru Romani'a si strainetate pe an 14 franci
" " " " " j. a. 7 franci

Pretiulu insertiunilor :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contineu
cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Corespondintele se adreseze la Redac-
tiunea dela

„BISERIC'A si SCÓL'A"

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFFA DIECESANA in ARAD.

Din viéti'a nostra bisericésca.

Sinodulu protopresbiteralu ordinariu in tractul Beiului lui s'a tienut la 3/15 Februarie a. c. sub presiedinti'a par. protopresbiteru Elia Mog'a, acarui'a decursu lu-presentezu in urmatórele :

Dupa servitiulu ddieescu imbinatu cu „Chiamarea Stului Spiritu," par. protopresbiteru prin o cuventare ocasiunala si acomodata impregiurilor, deschide sinodulu si numerandu pre membrii presinti, constata ca suntu in numeru suficientu d'a potea aduce hotariri valide.

Obiectele principali de desbatere au fostu :
c) afarea modalitatii d'a sustiené ordinea buna si canonica in comunele parochiali,

b) indegetarea càllii, prin carea s'ar potea pestra védia si autonomia bisericésca in tractu si

c) inaintarea trebiloru scolare.

La presentarea acestei programe — a datu ansa visitarea, ce a facutu par. protopresbiteru in comunele din tractu, cu carea ocasiune s'a convinsu, ca disciplina crestinésca nu se mantiene in multe locuri, ca biseric'a nu se respectéza de unii crestini in mesura cuvenita, ca persoanele bisericesci nu suntu in stare a sustiené bun'a renduélă crestinésca si ca invetiamentulu poporalu in multe comune bisericesci nu e indestulitoriu.

Asupra obiectelor propuse se incepù o desbatere interesanta, la carea au luat parte mai multi membrii presinti, dar convingandu-se intregu sinodulu, ca materi'a desbaterei este pentru acestu tractu — de mare importantia, deci trebuie se fia studiata din totè punctele de vedere ; de alta parte fiindu cunoscutu ca membrii sindali nu suntu pregatiti d'a poté stá pe mai lungu timpu in permanentia : la propunerea conmembrului Georgiu Borha — sinodulu decide, a se alege o comisiune de 6 membrii, carea cu intrevenirea par. ppbiteru se cerceteze cu petrundere totè punctele programei, éra par. ppbiteru s'a insarcinatu,

ca indata dupa studiarea facuta, se convóce sinodulu de nou spre a se pronunciá asupra raportului ce-lu va substerne comisiunea esmisa. Si pana atuncia par. ppbiteru indémna pe toti membrii a se interesá fia-care in cerculu seu de activitate — de radicarea vadiei bisericei, inaugurarea si latírea moralitatii crestinesci precum si de impretenirea cu invetiamentulu scolariu. — Dupa cari pentru astadata — siedinti'a se redica.

(El. Cióra, not.)

Datorintele parintilor facia de cas'a si famili'a loru.

Dintre multele datorintie ce le are omulu, cea mai de frunte este datorinti'a parintelui de familia că tata cresatoriu si educatoriu alu familiei sale ; — si fiindcà datorintiele unui tata suntu multe si momentuose, este de lipsa că se le si cunoscemu, si implindu-le cu scumpetate se procuramu caselor nóstre si familiei ordine, regularitate, cinsti si vadie.

Multi se numescu parinti si pote aru avea voia se impleñesca datorintiele loru de parinti dupa totè recerintiele familiei si a casei loru, — dar din ne-cunosciinti'a acelor'a comitu gresielu, prin cari degeneréza famili'a si se aduce stricatiune casei si societati omenesci.

Pentru aceea credu ca este de lipsa se ne ocupamul de astadata cu intrebarea : cari suntu datorintele parintilor facia de cas'a si famili'a loru ?

Noi scim, cumcà demnitatea unui parinte de casa séu familia in totè timpurile si la totè popórele a fostu respectata, — si pentru ce ? Pentruca unui parinte i se impunu datorintie de a vighiá asupra sa si asupra casei sale, — pre carii trebuie se-i invetie spre bine, se fie cinstiti, — se-si impleñesca fie care membru datorintiele din casa, — se fie cu supunere si ascultare la lege, la mai mari, la stapanire, — ca asia se fie cu totii cinstiti, veduti si respectati de concetatiunii loru.

Omulu casatoritu cu casa si familia are multe grigie, si anume : grigea pentru sine este mai mica, — pentru ca elu are a se ingrigi mai multu de soci'a si pruncii sei si de economia casei sale, — si acest'a vine de acolo : ca aceste i se impunu prin le-

gea firei, adeca prin Ddieu din ó'r'a aceea candu a pasit u tain'a casatoriei.

Acele grigie desi suntu adese grele si imprenate cu suferintie, totusi ele suntu usiore pentru unu parinte, — pentru că suntu naturale si ele nu se potu stramutá, — marginindu-se numai la datorintie; — si tocmai pentru aceea parintele de familia in pustiunea sa că atare este considerat de unu obiectu de inalta chiamare si respectare.

Durere inse si acést'a demnitate de parinte de multe ori intre ómeni este despectata! Si pentru ce? Pentru că nu toti parintii sciu se si imprimésca datoriele facia de densii si famili'a loru.

Unu tata pote se-si chivernisésca reu economia casei sale din nesciuntia seu neprincipere, — si pentru aceea ómenii potu se-lu compatimésca seu se-lu critiseze, — inse canda unu tata din usiurintia seu rea vointia 'si risipesce avereia economiei sale, si nu se ingrigesce de soci'a si pruncii sei, acel'a trebue se devina despretiuitu si condamnatu de ómeni. — S. Apostolu Pavelu dice: „Er' de nu scie cineva a-si chivernisi cas'a sa, cum va portá grigia de biserica lui Ddieu?“

Deci dara care este parinte bunu si intieleptu pentru sine si cas'a sa?

Acel'a care in cas'a sa cu intieleptiune, blantie, dragoste si statornicia scie introduce ordine seu rendu bunu, sirguintia in lucrare, ascultare si supunere, curatienia in moravuri bune si temere catra inaltele órenduieli Ddieesci. — Aceste suntu virtutile cari formédia temel'a fericirei unei case parintiesci.

La primulu locu dara vine ordinea seu rendulu bunu din casa.

Spre a-lu introduce in casa si familia, este de lipsa că tat'a se scie dirige tóte lucrurile din casa cu scopu bunu si folositoriu, si ochiulu lui se fie a-tintitu spre tóte lucrurile din casa, ca nimicu se perda din vedere. Intielegu, că tat'a pote se nu lucre, inse se vighieze cu bagare de séma, ca toti cei din casa se-si imprimésca lucrurile si datorintiele impuse, — tat'a se invetie pe fiecare dintre pruncii sei, pre so-ci'a sa si pre slugile sale, care ce are a lucrá si implini si ce datorintie ii astépta, — facendu-ii responsabili pentru tóte afacerile din casa.

Si se me credeti că asia ceva nu este vre-o greutate, — multi inse din nesciuntia, nu se pricepu a aduce ordine seu rendu bunu in cas'a loru. — Unde inse s'a adusu rendu bunu in casa, acolo se dice, că tat'a este unu barbatu intieleptu si priceputu, si acolo tóte lucrurile din casa di pe di se imprimescu ca o datorintia placuta, si nu se intimpina pedeci seu zapaclii. — Fie care din casa astépta diu'a de mane cu bucuria spre a-si incepe lucrulu cu poteri indoite.

Este adeveratu că multi parinti suntu prea rei cu ai sei, indatinandu-se a li pronunci si a-ii dojeni necontenit, ceea ce este o gresiéla mare, — căci indemnarea la lueru si tienerea renduelei bune se face cu ai sei prin sfatuire si indemnare cu dragoste catra sirguintia si bagare de séma la tóte lucrurile si renduele din casa.

Se me credeti, că unde se facu multe porunci si dojeni, acolo lucrurile mergu de dosu, pentru că cei din casa se discuragiéza si lancediescu la lueru, perdiendu voia si bucuria catra lueru si catra datorintiele loru din casa; — ba a-si potea dice: că atari parinti devinu nesuferiti de ai sei in cas'a loru.

Unde inse esista ordine seu rendu bunu, acolo nu se va audi contradicere, nici sfada, pentru lueru-

rile ce s'a lucratu si ce se voru lucrá, — nu se va audi sfada intre barbatu si socia pentru unu lueru de nimica — nici va dá pilda rea prunciloru si slujiloru loru.

Mani'a seu ur'a dintre barbatu si socia dau privilegiu la spargere de casa, si pilda rea se latiesce si la prunci, invetiandu-se si densii voru fi larmitorii, necompatimitori catra slugi si vecini, aprindietori la mania si sfada pentru ori ce lucru fie macaru si bunu, — si acést'a indatinare ii-face rei si nefericiti.

Este adeveratu că intre barbatu si socia pote se vina neintielegeri in pareri, — inse acele neintielegeri se nu crésca pana la sfada, si nici canda se nu se intempele inaintea prunciloru, — ba nici se arate vre-unulu că ar fi fostu atare schimbare de vorba intre densii, — ci in linisce se decurga tóte, ca se nu se dee pilda rea prunciloru si se devina rei si nefericiti in viéti'a loru.

Luati aminte, că sementi'a ce semenati in pruncii vostrii prin cuventu si pilda, va trebu se aduca róda la timpulu seu, ori buna ori rea, dupa cum a fostu sementi'a ce a-ti semenato in ei.

Pentru aceea datorinti'a parintelui este se vighieze ca barbatu si crestin bunu asupra familiei sale se nisuésca ca in casa intre toti se domnésc pacea, iubirea si intielegerea buna, — mai pre susu inse a-cesta se domnésc intre barbatu si socia, căci numai asia se va sustineea si in familia respectulu cuvenitul catra parinti, si intre prunci dragoste nevata-matóre.

Afara de aceste — unu parinte are in datorintia se grigésca asia dicandu pentru tóte, numai că se-si vadie famili'a fericita in tóta privinti'a. — Asia d. ex. pe langa multele lucruri de tóte dilele unu parinte trebue se-si cunóasca deplinu tóte isvórele sale de venitul, se-si faca socót'a veniturilor sale, si de dupa acele se-si acomodeze cheltuelile din casa, adeca: elu trebue se aiba naiutea ochiloru sei tóta starea averei sale, spre a sci că ó're este de lipsa vre-o restrin gere in cheltueli, seu că pote face fara primejdia cheltueli mai mari, cari suntu de lipsa pentru cas'a sa.

Asemenea si soci'a are datorintia se grigésca pentru economia din launtru a casei, precum barbatul are se grigésca mai vertosa pentru economia din afara. — Soci'a are se grigésca pentru lipsele dilnice din casa si intrebuintarea loru cu scopu bunu, — éra barbatul pentru a agonisi si pestrai pentru viitoriu.

De obste barbatul trebue se se ingrigiesca a asigurá viitorulu sociiei si familiei cale, că in casu candu soci'a sa din nenorocire ar deveni veduva si pruncii sei orfani, se aiba cu ce se traésea si crésca pre pruncii orfani; — si acést'a din mic'a indatorire sfanta, ca lumea dupa mórtea sa se nu-lu judece reu, ci se-i pastreze si dupa mórté respectulu cuviintiosu. — S. scriptura dice: „Déca cineva nu pórtă grigia de ai sei si mai vertosu de ai casei sale, se lapada de creditia si este mai reu decatu celu necreditiosu;“ — pentru aceea adcu'a datorintia a barbatului, care aduce fericire casei si familiei, este laborea seu sirguinti'a in lucrare.

Numai priu sirguintia in lucrare potemu se ne agonismu atât'a, cătu se fimu indestulati pe acestu pamentu, si se fie priinciosa viéti'a nostra pamentésca.

Nu intielegu, se ne castigamu in acésta viétia prin sirguintia si retragere dela gur'a nostra si a prunciloru nostrii — avutii mai si abundante, ci numai

stare buna, — pentru că acést'a recerintia ne procuréza in cerculu familiei o bucuria, din care isvorisce fericirea vietiei si neaternarea nostra dela altii. — Prin urmare avemu in datorintia nu numai a sustiné aceea ce amu mostenit dela parinti, — ci si dupa potintia si imprejurari a ne imbunatati starea nostra. — In nici o casa se nu se observe lenea si nesciintia seu nepriceperea, cari aducu seraci'a, — ci din contra sirguintia in lucrare si desteptarea pri-cerei, cari suntu isvorole bucuriei si fericirei nostre.

Se intielege de sine că spre aceea éra-si barbatulu seu parintele de familia este chiamatu a vighia asupra tuturor luerurilor, — pentru că elu este capulu familiei, si umai lui i-au incredintiatu Ddieu grigiele si nevoie casei. — Parintele de familia trebue se se ingrigiesca a-si starui si a-si imbracá pruncii a le dá crescere buna, a plati pre slugi si pre lucratori, — si in casu de nevoi casnice a direge tote spre bine, cu sfatulu si cu intieleptiunea sa. — Er' candu v-e-o nenorocire vine ca o fortuna grea peste cas'a sa, elu trebue se scie a suferi si a rabdá considerandu astfelii de intemplari de nenorociri providentiale, care potu veni din intemplare si asupra altor'a fara a fi densii caus'a reului venit, — si totdeuna se fie supusi, blandi si cu multiamire catra Ddieu si in astfelii de nenorociri, că prin pild'a loru se invetie si pruncii loru a fi supusi, blandi si asculatori in casuri de nenorociri.

Cum disei sirguintia in lucrare aduce cu sine stare buna si indestulare, — luati inse aminte: că nu totdeauna avemu de a lucrá la economia nostra cu pruncii nostri, ci si cu slugi si lucratori. — Si facia de acesti'a trebue se fimu cu privire.

Cu bani ne potem cumperá bratia lucratore, nu inse si creditia, dragoste si alipire, — si fara aceste lucrul ne merge că de claca, facendu-ne noi insine stricare, — peatru că nu posiedemt tactu si intieleptiune a castigá iubirea, crediti'a si alipirea acelor'a catra noi.

Facia de slugi este de lipsa că se fimu cu blan-detie, si se le damu la timpulu seu repausu, spre a odihni de munc'a siluitória, — se-ii tractamu că pre pruncii nostrii, atâta la lucrare câtu si la bucuria si repausu, — că si densii se fie indestulati si voiosi, prin ee dovedescu o alipire, creditia si dragoste catra stapanu, — si dupa ani se-si aduca cu bucuria aminte de dilele petrecute in cas'a stapanului seu, carele l'a cautatu cu bunetate parintesca.

Apoi se vedeti, că numai atuuci candu ne vomu fi castigatu incredere, alipire si dragoste catra toti casnicii, trebile nostre voru merge bine, căci toti casnicii voru ascultá cu bunavointia de parinte seu stapanu, — si abia atunci suntemu in dreptu a cere dela densii supunere si creditia, — cari negresitu se voru si arata pe facia atâtu in lucrare câtu si in respectulu cuviintiosu facia de parinte, seu stapanu. — Fara dragoste nici că se poate inchipui bunavointia si creditia, — si aceste nu se potu impune prin porunci, ci numai prin tactu bunu si renduiala buna.

La alu treilea locu urmáza: că pruncii se fie cu ascultare si supunere facia de parintii si crescatoriilor loru, — si acést'a din considerare: că unu parinte bunu si intieleptu nici candu nu va voi stricarea pruncilor sei, ci numai binele si fericirea loru.

Vai de famili'a aceea, candu se ivesce reavointi'a si nesupunerea pruncilor facia de sfaturile parintiesci! Si candu acestu reu durerosu se ivesce, óre cine pórta atunci vin'a? Nu este óre acelu reu ród'a

crescerei rele ce s'a datu pruncilor? Nu pórta óre vin'a adese mam'a seu tat'a, că a fostu facia de pruncii sei prea ingaduitoriu, desmerdandu-ii cu sburdalnicii, si indemnandu-ii la siedere si vorbe de nimic'a?

Pentru aceea ori câtu de multe si ostenitóre se fie ocupatiunile unui parinte de familia, — cea mai inalta si sfanta datorintia lui este a se ingrigi de bun'a crescere a pruncilor sei. In tota diu'a se fie cu vighiere asupra purtarei loru cuvintiose, — si observandu ceva necuvintiosu, numai decât se indrepte, că acelu lucru necuvintiosu se nu devina cu timpu unu reu mare, ce nu se va mai potea indreptá.

Iubiti-ve cu caldura pruncii pre cari Vi-iau datu Ddieu, inse dela léganu cereti si pretindeti dela densii ascultare si supunere. — Nu suferiti că se fie desmerdati, si mai vertosu nu ve lasati invinsi de capriciele ce se ivescu forte adese la princi, — pen-trucă neascultarea pruncilor de parinti isvioresce din imprimirea vointiei loru capicioasa.

Unde se ivescu aceste slabitudini la parinti, acolo si respectulu parintelui s'a intuneceau si poterea pruncului a crescutu peste capulu lui.

Se me credeti, că ascultarea si supunerea este o virtute, care se invétia numai dela indatinare, si nici candu dela precugetare seu convingere. — Fericiu este prunculu acel'a carele invétia acést'a vir-tute dela tat'a seu, si si mai fericiu este acel'a, carele scie se invetie la acést'a pre pruncii sei!

La alu patrelea locu urmáza: că parintele de familia se dee pilda frumósa de curatenia si moravuri bune pruncilor sei.

Fara curatenia in moravuri nu se poate inchipiui fericirea, binecuventarea si pacea casnica. — Ce suntu intr'o comuna lotrii si jafuitorii, aceea suntu pa-siunila ce strica moravurile — in familia.

Este lesne de priceputa, că virtutile crestinesci nu se potu predá familiei in altu modu, decat numai prin pild'a parintilor — si fiindu ei desever-siti, au cuventa a pretinde dela pruncii loru se fie asemenea. — Déca inse unu parinte este patimasiu, cum si poate pretinde dela princi se fie altcum? Se intielege de sine că si densii voru face totu aceea ce vedu că facu parintii loru. — In casulu acesta unde este vadi'a casei si a familiei?

Candu vede unu pruncu că tatalu seu este totdeauna maniosu si larmuitoru, óre cum ar potea acelu parinte se pretinda dela socia si princi se fie in voia si se uite la densulu cu bucuria si dragoste? Candu unu parinte este resipitoriu si nu se grigesce de trebile casei sale si ale familiei sale, — óre cum poate acel'a pretinde dela pruncii sei, ca se nu-i urmeze pild'a aratata? si se nu resipésca si densii, carandu totu din podu si casa pentru lucruri netreb-nice si ruinatore de vietia?

Vai si de de o mie de ori vai! de acea casa, unde parintele de familia este unu pecatosu, carele in locu de a redicá si a aperá vadi'a casei si a familiei sale elu o pangaresce si o strica cu pilda rea. — Se me credeti, că in o astfelii de casa se selasiluesce blas-temulu lui Ddieu!

Numai curatenia in moravuri, purtarea corecta a parintelui aduce in casa binecuventare, onore, respectu si educatiune buna; — si de-si din nenorocire ar veni vicoli, preste o atare familia cinstita si s'ar stricá bunastarea acelei'a, — totu-si déca animele tuturor membrilor familiari se voru aduná pe langa parintele loru cu iubire si cu caratia, si voru sci a se mangaiá unii pe altii, punendu-si tota nedejdea in

Ddieu — atunci se me credeti că pacea și bunastarea éra-si va veni în acea casa său familie, — și pentru curatia moravurilor loru atâtu ómenii, cătu și Ddieu le va binecuvantă virturile și faptele loru.

Dara curatia in moravuri nu se castiga prin invetitura lumésca, — ci numai prin credintia creștinéseca, adeca prin cunoscerea de Ddieu.

Pentru aceea este de lipsa ca la casele noastre se domnésca dragoste catra Ddieu și temere catra inaltele orendueli Ddieiesci, — și éta pentru ce: pentru că dragostea catra Ddieu și cinstirea orenduelilor lui ve face desevirsiti in viétia! — Déca unu parinte de familia cu pruncii sei voru avea inredere și nedejde in Ddieu, si voru trai in curatia și in fapte bune, dupa poruncile Ddieiesci, — multiamirea și fericirea se va vedea ca unu ceriu deschis in cas'a lui.

Unu parinte moralu și intieleptu multiamesce lui Ddieu pentru tóte ce le primesce in viétia, fie bunatati impreunate cu bucuria, pedepse său ne-norociri, — pentru că si aceste din urma suntu de lipsa pentru intarirea si edificarea nostra in credintia, — si pentru nobilitarea animei noastre.

Prin intemplari nenorocose vedem că nu noi suntemu stapani de avereia si viéti'a nostra, ci Ddieu ne stapanesce dupa voi'a lui, si ne cérea se védia, care căta taria si potere in credintia avemu catra densulu.

Iata dara pentru ce este de lipsa ca in casele noastre se domnésca dragoste catra Ddieu și temere catra Inaltele orendueli Ddieiesci!

Candu vedem pre unu tata cinstindu pre Ddieu si iubindu dreptatea lui, si pre fiii sei adunati pe langa densulu cu iubire si cu asemenea dragoste catra Ddieu, — óre pre unu astfelui de tata nu-lu cintescu si ómenii?

Candu vedem pre unu tata in mediloculu pruncilor sei rogandu-se lui Ddieu in tóte dilele, multiamindu-i pentru binefacerile primite, — óre pruncii lui nu se nita la densulu cu bucuria si cinstire? Si óre pote fi ceva mai misicatoriu de anima pentru unu privitoriu decât'acést'a? Ore pruncii anui astfelui de parinte nu se voru face asemenea crestini buni si cinstitori de Ddieu? Ba da, — si densii voru fi buni si binecuvantati de Ddieu si de ómeni!

Éta-ve o icóna frumosa despre unu parinte si familia care este crestinu adeveratu!

Unu astfelui de parinte stapanesce in cas'a sa cu dragoste creștinéscă si primesce asemenea dela ai sei si dela Ddieu totu asemenea dragoste. Elu cu intielegiune introduce in cas'a sa ordine său rendu bunu, sirguintia in lucrare, supunere si ascultare, curatienia in moravuri bune, credintia si dragoste catra Ddieu, — cări virtuti crestinesci le sedesce in anim'a pruncilor lui, si priu cari procurédia casei sale pace, indestulare, bucuria si binecuvantare dela Ddieu si dela ómeni.

Tóte aceste detorintie ce le-am aratatu si se ceru dela unu tata spre a-si ferici cas'a si famili'a, aru trebui esamineate de fie-care parinte si cu sirguintia se le introduca in cerculu familiei sale, — ca asia se-si procure die fericirea sa si a familiei sale.

Am amintit, că pe langa datorintiele barbatului mai suntu si altele, datorintie ce privescu numai pre mame, pe cari asemenea trebue se le cunoscemu pentru că si mam'a contribue inca pote mai multu la fericirea casei si a familiei, — dara despre aceste — alta data:

Paulu Tempea.

Câteva reflesioni

la articolul domnului preotu I. Cióra,
„Despre predici in biserică.”

(Continuare.)

Dintre cele patru principii cu privire la predici, comunicate de dlu Cióra sub literele a, b, c s, d, — principiul de sub b, este celu mai desastrosui căci enunția: *să se predice numai acelu poporu, căruia î-placu predicele*.

Institutiunile bisericei lui Christosu pôrta caracterulu catholicitatii, cu alte cuvinte: emblem'a detorintiei de a predică; pôrta inscriptiunea universalitatii. deci a predică numai atarui poporu căruia î-placu predicele, este identic cu a dismembrá biserica catholica orthodoxa in desastrósele secte, de ceea-ce se ne apere Ddieu. Ast'a nici dlu Cióra daca doresce — precum nici nu vreau se me indoiescu — a se incaldî in sinulu orthodoxiei, credu — nu voiesce a face, prin urmare se si cade se revõce principiul desastrosu, ce l'a enunțiatu.

Omulu morbosu trupescu nu are apetitu, medulu trupescu cauta a-lu vindecă: crestinului slabitu in credintia — nu-i placu predicele, nu cauta dupa nutrementu sufletescu, — preotulu, ca medieciu sufletescu, daca e consciu chiamarii sale, se silesce se rensanetosieze pre celu slabitu, pre celu morbosu; daca are o óie ratecita in turm'a sa, mai vertosu se ingrigesc de aceea, decatu de cele 99 ce n'au ratecita. Potu in unele parochii se fie multe oi ratecute, dar eu din studiulu, prax'a si esperinti'a de ani sustienu, că comuna său parochia orthodoxa intréga ratecita, depravata, decaduta sufletescu — nu există. In fia-care comuna bisericesca orthodoxa existu — daca nu modele, celu pucinu copie de crestinete.

Tocmai de aru fi multi parochiani pe calea ratecirei, preotulu cu atâtu mai vertosu se cade a lueră la mentuirea loru si daca se vede că singuru nu pote abate la calea adeverului pre cei rateciti, — abuna-óra ca mediculu trupescu candu chiama pre colegii lui la consiliu, — asia face si preotulu din asemene parochia, că se consulta cu fratii sei pote mai betrani său mai esperti de cătu densulu, ca se pote scapá fiii sei sufletesci din ghiarele ignorantiei, ratecirei, depravarii, decadintiei si ale perirei.

Cu alte cuvinte, atare preotu se bucura din anima, că unu confrate alu seu ca dlu Popa apare in salonulu de consiliu alu mediciloru sufletesci, intielegu — in fóia nostra preotiésca-invetiatorésca, cu o idéa salutaria si practica, pre carea o apretiéza si i-vine intrajutoriu cu luminele sale spre a o propagá, divulgá si incetatién in intrég'a diecesa; dar nici candu n'ar potea face, ca in locu de resunetu fraticescu la acea propunere, — se apara in publicu cu nesce teorii si principii din care se se pote deduce, că preotii ortodoxi nici idéa palita n'au despre necesitatea continua si vecinica a midilocului ce inaltia creștinismulu preste fragilitatea si slabitiunea lumei ordinarie, care midilociu a fostu, este si va fi predicarea continua.

Santele carti, istoria bisericesca ni spunu, că pană-pe preotii au predicatu neintreruptu, creștinii au fostu mai norociti, traian in nesce vremi de auru. Totu cartile sante si istoria bisericesca ni spunu, că in vremile ce preotii au predicatu mai raru au nici de cum, creștinii s'au inglodat in cele mai mari si dorerose nenorociri. Astadi anca vedem, că numai fiii acelora biserici suntu mai norociti si li merge bine, unde se predica neintre-

ruptu. Din contra vedemu cu adunca măchnire, că fii disericei nóstre, suntu aprópe toti cei mai nenorociti, li merge reu, pentru că la noi se predica au de totu pucinu si *raru*, séu nici decâtu. Dlu Cióra daca va aseméná pre parochienii sei cu cei de alta confesiune de prin pregiuru, anca va aflá mare deschilinire intre ei, de-si pamentulu si intr'unu locu si intr'altulu e de clas'a prima, de-si parochianii sei suntu mai indemanatici la agonisela — fiindu de abia câteva sute de pasi dela cetatea centrala — Aradu.

Crestinii cei adeverati, ómenii de omenia, ini-mile curate, sufletele bune, cu bucuria asculta legea lui Ddieu, si voi'a lui cea santa telecuita prin predici. Numai paganii, omenii decaduti, gunóiele lumei, betivii, lacomii, cametarnicci, insilatorii, mintiunosii, violenii, elevetitorii, juratorii strembu, lenesii, gurallivii, furii, ucigasii, tetiunarii, rapitorii, sgârcitii, marretii séu falosii si inganfati, fatiarnicci, maniosii, vrugtorii, descantatorii, frangatorii de credintia casatoriala, concubinatii, suduitorii, farmecatorii etc. etc. si cu unu cuventu toti facetorii de rele nu asculta cu dragu, *nu li placu predicele*, pentru că in predici se sbiciuescu smintele, pecatele si crimele loru.

Nu pôte purtá nume de crestinu adeveratu, de omu de omenia in satu, carui'a séu din una séu din alta causa *nu-i placu predicele*.

In urm'a unei pasiri resolute si seriose ase-curu pre ori si cine, — cu specimenele de medicamente aci descrise, nu me potu plange, că asi fi mai avutu séu asi mai avé macaru unicu parochianu carui'a *nu i-aru placea predicele*. Ma din contra, chiaru dela crestini singulari de acei'a, cari aluneca a comite macaru una din cele mai mici sminte aci descrise, daca din cev'a causa se intempla, se nu predici, — observu indata resensu, că slujb'a nu s'a facutu deplinu, căci nu a fostu astadi *neci o predica*.

(Va urmá.)

I. Munteanu.

Epistólele parochului betranu.

Iubite Nepóte!

Demultu amu totu doritu se-ti scriu o epistóla anume despre trei preteni ai mei, cu cari am petrecutu multe dile bune ale vietii mele si cari au fostu in stare a me indemná spre o fapta, cu carea am facutu unu mare folosu parochieniloru mei si chiar mie si invetiatoriului nostru. — In anii dupa revolu-tiune adeca si noi romanii incepuram a luerá cu mai multu folosu in vii'a Domnului, că ni se deslegara nunumai manele ci si limb'a si deci noi preotii pe intrecute ne siliamu a arata care de care — fapte si lucruri mai bune si mai frumóse. Sciamu noi preotimea si atuncia, că sórtea poporului — in mare me-sura aterna dela condescerea nostra; precum va fi preotulu asia va fi si poporulu. — Unul dintre noi au si facutu fapte neperitorie in parochiele loru; multi dintre densii au morit — ce e adeveratu, dar memori'a loru nu se va stinge cu graba, dora nici odata. — Unul dintre amicii acesti'a ai mei — ce e dreptu — se tiene mai cuminte de cătu multi altii, dar eu acésta ambitiune a lui nu o ieau in nume de reu din dóue puncte de vedere: antâiu, pentrucà vedu in lume ómeni cu multu mai napoi de cătu acestu pretenu alu meu, că anca se trufescu naintea altor'a si nu se sfiescu de slabitiunile loru ci iesu cu ele la ivéla; deci pretenu meu, carele e cu ceva mai

greoiu la pasi si mai cu judecata la minte, este scu-satu pentrucà din candu in candu si elu dà semne de usorintia, fara ca inse se strice cuiva prin ea. — Ronduél'a cea buna ce a introdusu densulu in parochi'a sa nu se pote trece cu vederea. Dela celu mai antâiu pana la celu de pe urma poporénu alu seu scie, că in fruntea comunei bisericesci la ei stă unu barbatu cinsti, carele de-si inaintat in vresta. totusi scie conduce turm'a dupa cum se cuvine: cu tactu si cu intiepletiune. La intrepunerea acestui pretenu alu meu, se cumperă la densii o casa parochiala comoda, cu gradina mare si in locu frumosu. Prea Santitulu Eppu odata caletorindu peste comuna, la densulu a facutu statia si s'a sprimatu cu lauda despre cele ce a vediutu. Mie inse mi-mai place ronduél'a eea buna, ce a introdusu densulu la anufu nou candu se facu socotile bisericesci. Ca pretenu — anume m'am dusu odata se vedu disciplin'a cea atâtua de practica in chivernisirea averiloru bisericesci. La asemenea prilegiu, cas'a parochiala se asémena unei casi comunali nainte de tergu (bulciu) candu se aduna ómenii dupa pasapórté. — In fruntea mesei cu-prinde locu pretenu meu, naintea lui pe mésa evangeli'a si crucea; de-adrépt'a lui epitropulu primariu dea-steng'a invetiatoriulu si apoi vr'o 9—10 membrii din comitetulu parochialu; naintea invetiatoriului căteva tiparituri de obligatiuni, calamariu cu negréla, in man'a epitropului obligatiunile numerisate despre banii imprumutati; crasicíulu statea la usia, éra detorasii bisericiei intr'o chilia laterală. — După ce pretenu meu deschisa siedinti'a comitetului parochialu, toti sciura că suntu adunati pentru innoirea obligatiuniloru. Deçi astfeliu dupa cum erau insirate obligatiunile in registru, se chiama unulu căte unulu — la més'a verde. Crazniculu i deschide usia si elu se presentéza in chilia cu buna cuviintia adu-candu in mana si depunendu pe mésa interesulu de dupa capitalulu imprumutatu — cătu adeca compete pe unu anu, despre care suma l'a ineuoscintiatu crazniculu cu o septemana nainte. — Iubite Nepóte! Cine n'a vediutu, dora nici n'ar crede atâtă disciplina si ordine dela unu poporu, care pe langa aceea că traiesce in viétia autonomică bisericésca, este situat in intr'unu locu dintre cele mai serace, carele numai in privinti'a apei si aerului pote se stee la class'a I; pa-menturile si stolele suntu de clas'a III si mai de josu. — Si ca se me rentorcu la firu, — pretenu meu cită unulu căte unulu la siedintia, si detorasiulu dupa-ce depunea la epitropu interesulu legalu, érasi se rogă pentru renoirea obligatiunei, ceea ce apoi venia sub judecat'a comitetului, carele se invoiá numai decâtu déca detorasiulu aducea duoi giranti dintre ómenii demni de credientu ca se subscrive obligatiunea. Luerulu acest'a de rendu tienea căte dóue dile; invetiatoriulu avea diurna de 5 fl. pe aceste dóue dile pentrucà a renoit u obligatiunile si a luatu protocolu despre siedintia; membrii se presinta in biserică, la scóla, la cas'a parochiala si la morminti ca se constata vre-unu scadiamentu ce ar veni sub reparare, ca se se scie — ca din sum'a incassata a intereselor: cătu se pote spesá si cătu imprumutá érasi. Se mai votă epitropului unu onorariu de 5 fl. craznicului 1 fl. pentru osteneala.

Aceste dóue dile le-am petrecutu ca óspe in cas'a pretenu meu si nu me puteam din destulu mirá de cele ce am vediutu. Mi-adusei aminte de unu altu preotu, carele cu o ocasiune mi-spusese, că densulu mai bucurosu slujesce diece liturgii, de cătu

se faca unu ratiocinu. — Aici ratiociniul se facu forte usioru, si poporul intregu iubesc biserica pentru bun'a ronduela, ce afla ca tienu persoanele puse in fruntea lui. Am strinsu mana cu pretenulu, si me indepartai si eu ducandu cu mine cele mai bune pareri despre parochia lui. — Ferice de poporul ce are astfeliu de preoti!

Alu doilea pretenu si-a facutu nume neperitoriu in parochia lui, ca a sciutu cumpeni treb'a de asia dicandu — din nemica a facutu o biserica carea ne face tuturor onore. N'am locu destulu intr'o epistolă se insiru totē caile ce a facutu omulu acesta pana ce si-a vediutu lucrul gata, — destulu ca eu faptul acesta lu-privesc de meritu numai alu pretenului meu preotu, carele si insusi semtiesce acésta, caici de-câte ori vei trece cu densulu pe langa biserica, ochii lui suntu totu la ea tintiti, ca si candu aru cautá deca mai afla ceva ce nu ar fi gata, i-place mai departe a sluji intr'ens'a si pentru multu nu s'ar uitá macar odata de sine ca se nu iee pelari'a, candu trece pe dinaintea ei. — Poporenii lui asijderea suntu bine adusi la ronduela.

Alu treilea pretenu m'a adusu in uimire candu mi-a aratatu in parochia lai scola radicata la indemnul lui, m'a convinsu despre invetiamentulu numai a acelor deobligati ci chiar si a adultilor, cari cercetau scola.

N'am credintu se fia cu potintia ca intr'o comună toti pruncii deobligati se amble regulatu la scola: la pretenulu meu am vediutu acésta, ba am vediutu la esamenu adulti de 15—30 ani parte barbatasca si femeesca de amplusera scola — si toti cu cartea in mana ceteau fluidi si recitau totē rogatiunile si multe versuri nationali.

Am pusu pre toti trei acesti preteni ai mei langa olalta, adeca mi-ii-am intipuitu cu mintea si marturisescu — nu sciu nici pana in diu'a de astadi se judecu, care dintre ei se fia mai vrednicu de lada. Pre toti trei ii pretiuiresc si ii cinstescu asemenea. Faptele loru inse me pusera si pre mine in misicare; nici cum nu-mi venia la socotela, ca eu se remanu napoia loru, si eu voiamu se am trecere naintea lumei; sciam eu, ca cu vorbe góle nu se poate imbetá lumea, deci trebuia se me aratu in fapte ca si eu traiescu si anca intre preotii cei mai alesi.

Dar me temu Iubite Nepote! ca epistol'a mea si pana aci o vei afla-o de prea lungita, deci vedu ca fapt'a mea cea laudata de multi, — o voiu descriptie-o intr'o epistola cátu de curendu.

Tipicul septemanei.

Dumineca atrei'a septemana in postu serbàmu inchinarea cinstitei si de vietia facatorei Crucii.

La recernia La „Dómne strigat'am“ punemu stichirile pe 10 si cantamu 6 ale invierii a glasului de rendu si 4 ale crucii — din Triodul „Marire“ a Crucii, „si acum“ dogmatica invierii. Stichovnele invierii din octoichu, „Marire si acum“ din triodul glasu 4: „Dómne cel'a-ce ai ajutatu in resboiu.“ Dupa „Sante Ddielu“ — tropariul invierii, „Marire“ tropariul Crucii „Si acum“ a Nascatorei: Gavriilu dicandu tie.“

La utrenia. La „Ddieu e Domnulu“ — tropariul invierii de 2 ori, „Marire“ tropariul crucii „Si acum“ a Nascatorei: „Gavriilu dicandu tie.“ Dupa catisme — sedelnele invierii, soborulu angeresa, antifonulu glasului, prochimenulu, evangeli'a invierii, „Inviera-

lui Christosu“, psalmu 50, usile pocantiei scl. Catavasi'a triodului: „Dumnedieseculu Moise. Dupa pésn'a 9 — sfetiln'a invierii „Marire si acum“ a Crucii. La laude. Sthichirile invierii 4 si ale Crucii 4 „Marire a Crucii „si acum“: Preabinecuventata esti etc. si slavoslovia.

Aici preotulu fiindu imbracatu ca de liturgia, ie a cadelnitia si cadesce prestolulu si cinstitia Cruce, apoi la celu mai de pe urma. Sante Ddiele! ie a cinstitia Cruce cu discosulu si pocrovetiulu impreuna pe capulu seu si incungiurandu pe dupa prestolu, iese pe usi'a cea de catra medianopte, mergendu inaintea lui pruncii cu luminarile si diaconulu cu cadelnitia. Stau apoi naintea usiloru imperatesci, cantaretulu se acomodeaza cu cautaarea, va se dica: de va fi de lipsa, o canta mai pe securt ori o terminéza si dice preotulu: „Intieleptiune drépta“ apoi cantaretii — tropariulu: „Mentuesce Dómne!“ de trei ori si preotulu pune crucea pe mesutia cea gatita in mijlocul bisericei si cadesce impregiurul ei de trei ori. Apoi canta preotulu pe glasu 6: „Crucii tale ne inchinamu Stepane si santa invierea ta o laudamu si o marimu“ de trei ori facendu de atate ori si metanii. Dupa acésta doui câte doui facendu-si inchinatiuni, saruta cinstitia Cruce, sarutandu mai antaiu preotulu celu ce slujesce, apoi poporulu.

Facendu-se acésta, cantaretii canta stichirile pe glasu 2: „Veniti creditiosii“, alt'a pe glasu 8: „Astadi stepanulu fapturei“, „Marire“: „Astadi celu neapropiatu“ — „Si acum“: „Astadi s'a plinitu cu ventulu“. Deci ectenia si deslegarea.

La liturgia. Fericirile glasului (pe 6) si alu Crucii — pésn'a 6 — (pe 4). Dupa iesire, cantamu tropariul invierii si alu Crucii, „Marire si acum“ condaculu crucii. In locu de „Sante Ddiele“ cantamu: „Crucii tale ne inchinamu stepane“. Apostolulu — catra Evrei — inceperea 311: „Avendu archiereu mare, care a strabatutu ceriurile“; era Evangeli'a — dela Marcu, inceperea 37: Cine vrea se vie dupa mine, se se la pede de sine.“ Pricésn'a: „Insemnatus a peste noi.“

Ateneulu romanu,

institutu tipograficu in Sibiu.

Subsemnatii aducemu la cunoscintia onoratului publicu ca provocati de catra mai multi barbati de frunte ai natiunei nostre si de catra unele din meetingurile romane tintute anulu trecut, dorindu a corespunde opinii publice si a multiumi un'a din cele mai simtite trebuinte la romanii din Austro-Ungaria, ne-am unit intr'unu consotiu pentru iniatiarea unei societati pe actiuni sub firma *Atenenlu romanu, institutu tipograficu*, cu scopul de desvoltá si inavutu literatur'a romana si a fondá unu diaru cuotidian, totdeuna organ al partidei nationale romane.

Capitalulu socialu va fi de *una suta mii florini v. a. compusu din 1000 actiuni à 100 fl.*

Timpulu si loculu subscrierei actiunilor se va face cunoscetu dilele acestea conform legei comerciale.

Sibiu, 2 februarie 1884.

Vincentiu Babesiu proprietariu, membru al Academiei romane. George Baritiu membru al Academiei romane. Partenie Cosma, Advocat. George Pap, proprietariu. Dr. Ioanu Ratiu, Advocat. Visarionu Romanu, Directoru alu institutului de creditu, si de economii „Albin'a“, membru corespondentu alu Academiei romane.

George Secula, Advocat. **Anania Trombitasius**, referentu scolaru in consistoriulu archidiecesanu gr. orient. in Sibiu.

D i v e r s e .

* **Sciri personale.** Prea Santi'a Sa Par. Episcopu diecesanu **Ioanu Metianu**, cu trenul de ieri a sositu din Budapest — la resedintia sa in Aradu.

Constantin Roza, septeman'a trecutu fu hirotonit intru preotu pentru parochia din *Monosturu* in ppbiteratulu *Hasiasiului*. — I dorim fericire pe carier'a, carei'a s'a consacratu.

* **Balul societatii „Progresulu”**, ce precedatu de unu *concertu variatu*, s'a tienutu la 1. Martiu a. c. st. n. in Aradu, — a reesit u peste astepatare — bine. Venitulu curat se urca la 300 florini.

* **O comuna pe calea progresului.** Mi se impartasiesce din *Manerau* in protopresbiteratulu Ienopoliei, ca de unu timpu incocia comun'a tinde la inaintare in fapte bune si folositorie; astfelui anulu trecutu se redică acolo unu edificiu scolaru ce face onore naintea drumarilor ce caletorescu peste comuna; pruncii scolari cercetăza scol'a regulat si facu sporiu imbucuratoriu; in primavera acest'a se va renovă cas'a parochiala si se speră ca celu multu in doi ani se se ridice si biserică nouă. — Ddieu ajute-i!

* **Bibliografia.** Chiar acum au esit u de sub tipariu si se poate procură dela Tipografi'a „Aurora“ din Gherl'a — Szamosujvár — Transilvania „Nu me uită“ colectiune de versuri pentru ocazii funebrale, arangiata prin N. F. Negruțiu. Acestu opu cuprinde: In locu de introducere: In cemeteriu. Mórtea — Versuri funebrale 3 La copii si copile. 4 La juni si june, 4 La barbati si femei. 4 La ómeni betrani. 7 La ómeni de diverse stări. — Iertatiuni. 1 Copilulu séu copil'a catra tata, mama, frati si sorori. 2 Copilulu séu copil'a catra tata si mama. 2 Fratele catra frati si sorori. 2 Tat'a séu mam'a catra fii séu fete. 2 Barbatulu catra soci'a de casatoria. 2 Femei'a catra soțiulu de casatoria. 4 Mosiulu ori mósia séu unchiulu ori matusia catra nepoti. 6 Nepotulu séu nepót'a catra mosi si mósie, unchi si matusie. 4 Socrulu ori sócr'a catra gineri si nurori. 2 Ginerele séu nor'a catra socrii. 6 Catra alte rudenii. 1 catra pretini, vecini si cunoscuti. 12 Epitafia. — Pe unu momentu. — In Adausu Versu pentru Vinerea patimeloru si Versu la inmormantarea D. N. Is. Christosu. Pretiulu unui exemplariu brosiurat e 50 cr., — legatu ord. 60 cr., — mai frumosu legatu 80 cr. si 1 fl. — Pentru Romani'a pretiulu unui exemplariu brosiurat e 1½ francu — leu.

* **Ucigatorii familiei lui Friedenwanger din Sibiu** suntu prinsi in personele lui Marlin si Kleeberg, cari au si recunoscute faptulu loru infernalu. Cestu din urma a aratatu de complice si pre advacatulu din Sibiu Rudolf Marlin, tatalu ucigatorului Robert Marlin.

* **Adunarea generala a societatii „Progresulu”** din Aradu se convoca pe diua de 11/23 Martiu a. c. la 3 ore dupa amédiadi in scol'a centrala din locu.

1. Alegerea presidelui si a functiunilor.

2. Comunicarea notei consulului orasiesc referitora la statutele societatii.

3. Propuneri diverse.

Comitetulu societatii.

* **Oferte pentru seminariulu diecesanu din Aradu** Din Nereu-Dugosello 80 fl. 45 cr. la cari au con-

tribuitu comun'a bisericésca 40 fl. Stefanu Opreanu 10 fl. Georgiu Illinu 5 fl. Marta Mihaiu 3 fl. Victor'ia Mihaiu, Pavelu Fumorbu si Pavelu Mihaiu cu câte 2 Ioanu Mezinu, Georgiu Mezinu, Urosu Cerniciu, Georgiu Mezinu jun. Eremie Mezinu, Maria Chipeiu, Sida Popoviciu, Iosifu Chipeiu si Filipu Mihaiu cu câte 1 fl. ér ceialalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici; — cu naturalie au mai contribuitu mai multi credinciosi, s'a adunatu de totu 8 chible 1½ polovica grâu. — Din *Valcani*. 130 fl. 50 cr. la cari au contribuitu comun'a bisericésca 50 fl. comun'a politica 10 fl. Dlu Georgiu Opreanu 10 fl. Stefanu Pavelu, Nicolau Covaceviciu, Ioanu Miu jude, Cultulu, si Lazaru Toporu cu câte 5 fl. Bilahancz, Tennen Mor, Const. Mutiu si Alesandru Mutiu cu 2 fl. Unger Samu si Ioanu Igisianu cu câte 2 fl. 50 cr. Szauer János, Savu Lazaruica, Nicolae Oprea, Ioanu Tersiu Pavelu Ileanu, Petru Daju, Iacob Maria si Zomboranu Pavelu cu câte 1 fl. ér ceialalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici — cu naturalie au contribuitu mai multi credinciosi, s'a adunatu de totul 6 chible 1½ polovica greu. Din *Beba-Veche* 160 fl. a cari au contribuitu: comun'a bisericésca 100 fl. Dlu Andreiu Vacarescu preotu 50 fl. Julianu Tusiu 6 fl. Stefanu Tomi, Valeriu Ciucuru, Demetru Chinezu si Dionisie Lutiai cu câte 1 fl. ér naturalie s'a adunatu 6 chible 3 polovici grâu, la cari au contribuitu mai multi credinciosi. Din *Cianadulu-Serbescu* 14 fl. 90 cr. la cari au contribuitu: comun'a politica 5 fl. George Dogojia, Nistoru Suciu, Sara Soceciu, Ioana Sierbanu, Lazaru Nicolasiu, Ilie Galetariu si Vasilie Staalu cu câte 1 fl. ér ceialalti dela mai multi credinciosi; — naturalie s'a adunatu de totu 7 chible 2 polovici grâu, la cari au contribuitu mai multi credinciosi din *Igrisiu* 17 fl. 52 cr. la cari au contribuitu: Marton Kohn 2 fl. Ana Ionescu, Bulin Lajos. Gavrila Cionca, Kaiszler Adolf, Landrecht Péter, Floria Bocsianu, Naik Lajos si Josef Ebren freund cu câte 1 fl. ér ceialalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici; — naturalie sau adunatu de totu 64 chible 3 polovici grâu la cari a contribuitu mai multi credinciosi.

(Va urma.)

Ignatiu Papp, secret. consist.

C O M C U R S E .

Conformu ordinatiunei Ven. Consistoriu din 18 Febr. a. c.N. 478 se deschide concursu pentru ocuparea vacantei parochii din *Petrisiu*, apartienetore de clas'a a III-a in protopresbiteratulu Lipovii — cu terminu de alegere pe 25 Martiu a. c. st. v.

Emolumintele suntu: 1½ jugera de gradina intravilanu, 30 jugere de pamantu aratoriu, din care 6 jugere fenatiu, birulu usuatu, dela 70 case, si stolele.

Recursele adjustate, conformu preselor statutului organicu se se adreseze comitetului parochialu gr. or. si tramite subscrisului protopresbiteru; avendu recurrentii a se presentă in vre-o Dumineca, ori serbatore in biseric'a din locu, spre a-si areta desteritatea in cantari, respective cuventari, si tipiculu bisericescu.

Petrisiu 22 Februarie 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: *Ioanu Tieranu*, m. p. protopopu.

Pentru deplinirea statiunei invetatoresci din comun'a Valea deni, inspectoratulu scolaru alu Caransebesiului se scrie prin acest'a Concursu cu terminu

pana iu 18 Martiu a. c. st. vechiu. candu se va tiné si alegerea.

Emolumintele incopiate cu acestu postu suntu :
a) salariu in bani gata 300 fl. b) pausialu pentru scripturistica 5 fl. c) 32 metrii de lemn in natura din care are a se incaldu si scola. d) doue jugere livada, gradina de legume si quartiru liberu.

Doritorii de a ocupá statiunea acésta suntu avizati a substerne recursele instruite conformu dispozitiunilor statutului organic, adresate sinodului parochialu din Valeadeni, subscrisului comisariu consistorialu in Ezerisu, p. u. Ezeres.

Valeadenii in 26 Ianuarie 1884.

pentru comitetulu parochialu :

I. Meda m. p.
parochu, ca presiedinte.

In contielegere cu comisariulu consistorialu: Ioanu Oprea m. p.

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a Nemesiesci, protopresbiteratulu Fagetului, se escrie concursu, pana la 15 Martiu 1884 cal. vechiu.

Emolumintele suntu : 70 fl. v. a. banii; 2 fl. pentru scripturisca ; 6 fl. pentru conferintia ; 5 fl. pentru curatirea scólei; dela 44 de case cate una mesura de eucuruza iu bómbe. 8 orgii de lemn, cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au recursele sale ajustate conformu stat. org. a le subserne oficiului protopresbiteralu in Fagetu pana la terminulu indicatu.

Nemesiesci, in 13 Fauru 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protop. tractualu Atanasie Ioanoviciu m. p.

Pentru ocuparea postului de subinventiatoru la scól'a comunala din Ciresia si Savoiu, se escrie concursu cu terminulu pana la 20 Martiu a. c. st. n.

Emolumintele suntu : 1) 200 fl. salariu annualu 2) 12 metri lemn de focu. 3) Locuintia cuvintiosa cu gradina de legumi.

Competentii suntu deobligati a produce urmatórele documinte :

- 1) Despre etate si religiune.
- 2) " studiele absolvate.
- 3) " calificatiunea castigata.
- 4) " aceea, că posiedu limb'a magiara si
- 5) " deprenderea de pana acuma.

Petitionile proveydute cu timbrulu recerutu si adresate Inaltului Ministeriu m. reg. de culte si inventiamentu, — pana la terminulu escrisu suntu a se substerne la comitetulu administrativu comitatensu Carasiu-Severinu in Lugosiu.

Se observéza, cumca inventiatoriulu denumit uva fi indeturatu a implini ca cantoru — ceremoniele bisericesci de dupa ritulu gr. or. rom.

Petitionile amenataate séu neprovedinute cu documentele recerute, nu se voru luá in consideratiune.

Datu in Ciresia-Bistra, la 27. Februarie st. n. 1884.

Al. Campianu, m. p.
notariu.

Iordanu Boldea, m. p.
sub-jude.

Apostolu Avramutiu, m. p.
Andronicu Olariu, m. p.
primariu.

In sensulu ordinatiunea Ven. Consistoriu din Oradea-mare dtu 19 Dec. 1883. Nr. 1495 scol. pentru statiunea invetiatorésca rom. confesionala din opidulu Vascou-Baresci, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 9/21 Martiu a. c.

Salariul invetatorescu este : a) 130 fl. bani gata dela numit'a comuna bisericésca, si dela maritulu Dominiu eppescu rom. cath. 32 fl. ea subventiune. a) bucate 10 cubule grâu si eucuradiu in pretiu de 70 fl. c) 10 stangeni de lemn in valóre de 80 fl. d) 4 holde de pamantu pentru cantoratu precum si accidentii. e) quartiru gratuitu cu gradina.

Dela recurrenti se recere, ca se fie preparandi absoluti cu testimoniu de calificatiune si se pricépa limb'a magiara. Cei cu classe gimnasiale voru fi preferiti.

Recursurile adresate catra comitetulu parochialu gr. or. din Vascou-Baresci sè se trimita subscrisului protopopu si inspectoru cerc. de scóle pana la 8/20 Mart. a. c. in Beiusiu, [Belényes] avendu recurrentii a se presentá nainte de alegere in vre-o dumineca la biseric'a din Vascou.

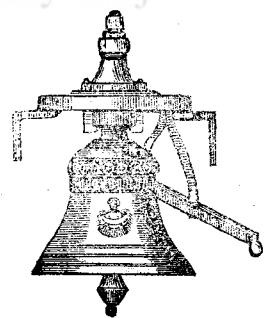
Datu in Vascou la 30 Ian. v. 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Vasiliu Pappa, m. p. protop. inspect cere. de scóle.

Am onóre a me recoméndá P. T. publicu ca tornatoriu de

CLOPOTE

(CAMPANE)

de ori ce marime si tonu, in forma eleganta si pe langa celu mai moderatu pretiu.

Clopotele pregetite din metalulu inventatul de mine au preferintia si rivalisédia cu clopottele facute din ori ce metalu pana acum cunoscuta, atâtu pentru tonulu loru curatu si strebatoriu, cătu si pentru duraveritatea loru.

Duraveritatea clopotelor se promovéza chiar si prin sistemulu mai nou de adjustare, de dupa care, clopotulu, fie cătu de mare, se imanuéza forte usioru si se pote intorce, si de dupa fiecare intorcere limb'a bate la altu locu, prin ce clopotulu e ferit de crepare si tiene de doue si chiar de trei ori mai multu decătu clopotele facutu dupa sistemulu vechiu.

Pentru tonulu curatu si strebatoriu conform dorintiei, precum si pentru duraveritatea clopotelor pregetite de mine, cavezu pe timpu de diece ani.

HÖNIG FRIEDERICH junior,
fabrica de pusce de apa si tornatóre de clopote
si metale.

Aradu strad'a Rákoczi.